

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

1. Inledning
 - 1.2 Vision
2. Delaktighet - kommunikation och information (rutin)
3. Uppföljning och utvärdering
 - 3.1 Följande områden arbetade vi med förra läsåret
 - 3.2 Så här gick det
 - 3.3 De här områdena fortsätter vi arbeta med under nästa läsåret
4. Kartläggning (rutin)
5. Verksamhetens analys efter kartläggningen
6. Planerade åtgärder
7. Rutiner för upptäckt av diskriminering och kränkande behandling
 - 7.1 Arbetsgång vid kränkande behandling
8. Rutiner för utvärdering

Bilaga 1 Definitioner och begrepp

Bilaga 2 Normkreativt arbete

Bilaga 3 Incidentrapport (mall)

Bilaga 4 Mall för dokumentation av kartläggning/åtgärder/utvärdering

1. Inledning

Förskolan skall bedriva ett målinriktat och förebyggande arbete för att motverka att barn utsätts för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier (se bilaga 1 för definitioner och begrepp). Både diskrimineringslagen, skollagens 6 kapitel och läroplanen för förskolan (lpfö 18) ställer höga krav på förskolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Förskolan Kompiskraft har sedan länge haft en så kallad ”Likabehandlingsplan” som sedan hösten 2021 omarbetats till Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Innehållet är i stort detsamma, men med en tydligare struktur för att systematiskt följa upp, utvärdera, kartlägga och planera eventuella åtgärder.

1.2 Vision

Alla barn och vuxna på den kooperativa förskolan Kompiskraft ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt och lyhördhet. Hela verksamheten ska genomsyras av respekt för alla människors lika värde där olikhet ses som positivt och en tillgång. Här tar vi aktivt avstånd från all form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Vårt förhållningssätt är normkritiskt och normkreativt. Vi eftersträvar att inte presentera sanningar. I våra samtal med barnen ställer vi i stället cirkulära frågor för att få kunskap om barnens upplevelser och uppfattningar om det samhälle de lever i. Utifrån detta tänker vi att vårt normkreativa arbete startar, både genom att utmana barnens föreställningar vidare och genom att fundera på hur miljön kan bidra och utmana (se bilaga 2).

2. Delaktighet – kommunikation och information (rutin)

På Kompiskraft gör vi på följande vis för att alla ska bli delaktiga och informerade om planens innehåll:

- Alla nya familjer och nyanställda (dvs alla vuxna i verksamheten, även kökspersonal och praktikanter) ska ta del av förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Den ska delas ut vid inträde i förskolan Kompiskraft ekonomisk förening
- Den finns att tillgå via hemsidan
- Arbetslaget uppdaterar planen årligen under planeringsdagarna i juni samt följer upp den under personalmöten/planeringsdagarna i december.
- Förskolans plan föredras på styrelsemötet i augusti/september.
- Barn deltar i trygghetsvandringar utefter ålder och språklig möjlighet
- Barn deltar i intervjuer utefter ålder och språklig möjlighet
- Vårdnadshavare erbjuds delta i Stockholms stads förskole enkät
- Vårdnadshavarna görs delaktiga genom informationsbrev, utvecklingssamtal samt på föräldramöten och medlemsmöten.

3. Uppföljning och utvärdering

Vi följer upp och utvärderar arbetet med planen på planeringsdagarna i juni. Utifrån detta gör vi en kartläggning som ledningsgruppen bearbetar och presenterar ett förslag/utkast för arbetslaget i september. Därefter dras den färdiga planen i styrelsen som skickar den vidare till alla medlemmar samt ser till att den finns på hemsidan.

3.1 Följande områden arbetade vi med under förra läsåret 21/22:

Vi ville fortsätta att granska agerande och val som underlag för reflektion, analys och utifrån det formulera eventuella åtgärder; både hos pedagogers bemötande och barns bemötande av varandra. Vi fortsatte att arbeta med pedagogers bemötande, miljö/material och barns delaktighet. Närmare bestämt ville vi:

-Fortsätta göra återkommande observationer som underlag för reflektion, analys och utifrån det formulera eventuella åtgärder; filmning/trespaltsdokumentation/observationsmaterial (ex från jämställt.se).

-Fortsätta att ha olika ”boklådor” på båda avdelningar med böcker som vi kritiskt granskat utifrån ett likabehandlingsperspektiv och där vi en gång per månad byter ut böckerna. Ansvar: avdelningspedagogerna.

-Fortsätta att använda underlaget kallat ”Lärandemiljö” för att kritiskt granska och förbättra våra pedagogiska miljöer utifrån bland annat ett likabehandlingsperspektiv. Ansvar: avdelningspedagogerna under avdelningsmötena

-Fortsätta gå **trygghetsvandring** och *utökar med alla barn* på Röda Molnet både inomhus och utomhus, i syfte att synliggöra barnens upplevelser av verksamheten och ringa in platser som innebär risker.

Ansvar: Rektor ansvarar för att arbetslagen under personalmötena ges tid att reflektera och granska agerande och val, både hos det egna bemötandet och barns bemötande av varandra.

3.2 Så här gick det:

Under verksamhetsåret 21/22 hade vi återkommande gemensamma planeringar i arbetslagen på fredagar. Vi gjorde planeringar och viss reflektion utifrån vårt valda mål och teman med utgångspunkt i barnens intresse och behov. Vi filmade en del av våra planerade undervisningsstunder, dessa filmer reflekterade vi endast enskilt kring. Hela arbetslagets reflektion försakades till förmån för andra viktiga punkter under personalmötena.

På Röda Molnet lånade vi ett stort antal böcker på biblioteket (tillsammans med barnen i två omgångar). Dessa böcker var både utifrån våra teman och ett likabehandlingsperspektiv (normkreativa böcker), barnen valde böcker som de tyckte om. Istället för boklåda hade vi våra böcker i vår träbokhylla som är lätt tillgänglig (bredvid lästrappan). Även till Gula Fjädern lånades en del böcker från biblioteket utifrån ett normkreativt perspektiv. Pedagogerna på Gula uppdaterade och bytte böcker i de olika boklådorna utifrån vad som var

aktuellt i barngruppen (ex böcker om separation, känslor och böcker som speglar barnens vardag). Fokus lades även på att boklådorna skulle innehålla böcker som var "tåliga" för barnen att själva läsa för sig själva och varandra. Boksamtal hölls också återkommande som alternativ till samling (2 gr i veckan).

Vi använde oss av underlaget kallat "Lärandemiljö" för att kritiskt granska och förbättra våra pedagogiska miljöer utifrån bland annat ett likabehandlingsperspektiv.

Förändringar vi gjorde:

Biblioteket flyttades till en mer central plats på Röda Molnet. I biblioteket installerades istället vår lekvrå (där vi tidigare haft positiv upplevelse av att ha lekvrån) vilken då har möjlighet att "växa ut" till det större rörelserummet.

Orangea lövet gjordes om för att mer genomgående erbjuda konstruktion. Ena rummet hade vi större material för att bjuda in till stora konstruktioner (höga, långa, breda och samarbete) och det andra rummet för mer finmotoriska byggen så som lego och plus plus.

Övergripande på båda avdelningar var ambitionen att göra våra miljöer än mer tilltalande med hjälp av till exempel speglar och andra dekorativa saker. Inför olika planerade undervisningsstunder tränade vi oss på att omsorgsfullt ställa i ordning vacker miljö med tydligt material vilket vi tänkte skulle vara inbjudande och väcka lust hos barnen. Vi konstaterade också hur barnen lockades då de blev "inbjudna" till dessa förberedda miljöer.

I den nya lekvrån på Röda Molnet satte vi upp "normöverskridande" bilder med olika familjekonstellationer, olika representationer av kön och utseende. Detta i syfte att synliggöra olikheter i familjer och eventuellt inspirera till samtal och lek.

Två av pedagogerna genomförde trygghetsvandring och intervjuade fem barn av de två äldsta barngrupperna (Röda). Anledningen till att vi inte genomförde det med alla, så som vi tänkt, var pga frånvaro i personalgruppen och vi behövde prioritera att vara i barngruppen.

Underlaget gav oss en fingervisning vilka rum vi kunde tänka mer kring (exempelvis var inte den nya lekvrån en plats barnen ens vistades spontant i). Som tidigare uppfattas hallen som ett sämre utrymme av barnen.

3.3 De här områdena fortsätter vi arbeta med under läsåret 22/23:

-Fortsätta göra återkommande observationer som underlag för reflektion, analys och utifrån det formulera eventuella åtgärder; filmning/trespaltsdokumentation/observationsmaterial (ex från jämställt.se).

-Fortsätta att ha olika "boklådor" på båda avdelningar med böcker som vi kritiskt granskat utifrån ett likabehandlingsperspektiv och där vi en gång per månad byter ut böckerna. Ansvar: avdelningspedagogerna vid varje avdelningsmöte (en gång per månad).

-Fortsätta att använda underlaget kallat "Lärandemiljö" för att kritiskt granska och förbättra våra pedagogiska miljöer utifrån bland annat ett likabehandlingsperspektiv. Ansvar: avdelningspedagogerna under avdelningsmötena

-Fortsätta gå **trygghetsvandring** med de två äldsta barngrupperna på Röda Molnet både inomhus och utomhus, i syfte att synliggöra barnens upplevelser av verksamheten och ringa in platser som innebär risker.

4. Kartläggning

För att hitta och identifiera områden där barn riskerar att utsättas för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier undersöker vi på följande sätt:

- Vi intervjuar barnen inför utvecklingssamtal (på Röda Molnet)
- Vi kartlägger och analyserar vår verksamhet och identifierar riskområden inomhus och utomhus via "lärandemiljön", trygghetsvandringar och observationer
- Vi reflekterar kontinuerligt kring vårt normkreativa och normkritiska förhållningssätt
- Vi samtalar med barnen, både enskilt och i grupp, vi lyssnar och tar deras ord och upplevelser på allvar.
- Vi har daglig kontakt med vårdnadshavare och uppmuntrar dem att meddela oss om de har funderingar kring vad barnen berättar om sina upplevelser på förskolan.
- Genom pedagogers incidentrapporter beskrivs situationer som uppstått och som sedan tas upp under våra planeringsfredagar samt personalmötena. Vid behov upprättas en handlingsplan.
- Incidentrapporter redogörs för huvudman för kännedom och eventuella åtgärder (vid styrelsemötena en gång per månad).

5. Verksamhetens analys efter kartläggningen

Vi ser fortsatt att pandemin inneburit att vi utökat samarbetet över avdelningarna vilket i stort varit positivt. Yngre och äldre barn möts oftare då vi vistas mer utomhus och många barn leker och upptäcker över åldersgränserna. Stora järnporten ser vi i våra observationer är fortsatt en otrygg plats för barnen. Vi ser också att vid tider då vi är alla på gården finns risker för att barn kan känna sig otrygga i lekar där inte en nära vuxen finns. Det kan hända att barn utesluts ur lekar, verbalt och fysiskt och det kan kännas kränkande för barnet.

Vi ser fortsatt fördelarna med att arbeta i mindre grupper under dagen då alla bättre kan komma till tals och lära och utvecklas i sin egen takt. Vårt val att iordningsställa miljöer och material på ett tydligt och vackert sätt har gjort att vi kunnat se att barnen förstår och vill vara delaktiga.

Vi ser att vi får fortsätta att arbeta aktivt med övergångar (ex från utevistelse till inne, från lunch till toalett/vila).

I vår trygghetsvandring samt observationer ser vi att lekvrån inte använts som vi önskat p.g.a. dess lite svåråtkomliga placering. Vi har sedan tidigare identifierat att vi behöver och vill utöka barnens delaktighet (trygghetsvandringar är exempel) och vi såg vilken positiv sak det var att genomföra trygghetsvandringar samt intervjuer kopplade till dessa.

Från våra incidentrapporter kan vi se att vi blivit bättre på att skriva, delge varandra och formulera eventuella åtgärder/handlingsplaner. Ett exempel är att vi medvetet kontaktat vårdnadshavarna för att inte enbart beskriva situationen utan också ta in deras synpunkter och ha ett samtal kring hur vi kan samarbeta för att hjälpa och stötta de inblandade barnen.

Under årsmötet togs det upp av föräldramedlemmar att eftermiddagsjouren upplevdes otrygg. Utifrån detta bestämde vi att barnen på Gula Fjädern skulle stanna inne (vilket var möjligt då restriktionerna släppts). Röda Molnets barn delades också in i en ute och innegrupp för att bättre kunna säkerställa en trygg miljö för eftermiddagsjouren.

6. Planerade åtgärder

På gården behöver vi se över hur vi som pedagoger placerar oss så att de olika ”hörnorna” är trygga. En plats som uppfattades som otrygg förra året var sandlådan och där behöver vi som pedagoger mer aktivt se till att vi bemannar och också se till att det finns material som är helt och roligt att leka med. Sandlådan är också i stort behov av ny sand (vilket vi uppmärksammat för brf's styrelse)

Kopplat till vårt systematiska kvalitetsarbete planerar vi också att utveckla vår utemiljö på gården. Vi kommer att läsa artiklar för inspiration och sedan genomföra förbättringar utifrån att vi vill erbjuda en miljö med variation för lek, kreativitet, rörelse och återhämtning.

Då lekvrån inte fungerat som vi tänkt men rörelserummet fungerat som vi tänkt (lekarna utvecklas i detta rum) planerar vi att göra lekvrån till ett lekförråd där mycket rörelse och lekstärkande material får vara för att båda avdelningar ska ha tillgång till detta. Materialet ska finnas i tydliga lådor med bilder så att det blir lätt och överskådligt för barnen att plocka fram och tillbaka.

Vi behöver granska och utvärdera hur vi arbetar för att upprätthålla tydliga och lugna övergångar för att förebygga stress och konflikter som kan uppstå då barn förflyttar sig (ex utifrån och in, från lunch via toalett till vila). Många övergångar diskuteras i arbetslaget och vi ser hur vi ofta använder oss av beprövad erfarenhet vilket är en viktig del i vårt gemensamma kollegiala lärande. Ett exempel på svår övergång är när många barn köar för att tvätta händerna. Vi planerar att få in barnens delaktighet och synpunkter kring sådana situationer genom att ha möten och ställa frågor så som; vad upplevs som svårt? Vad kan vi göra tillsammans för att lösa det?

Vi planerar att införa en rutin att be vårdnadshavare som talar ett annat språk i hemmet att köpa in/låna ut en bok på det språket i syfte att synliggöra de olika språken som talas på förskolan och utvidga vår förståelse om världen.

Vi vill också involvera vårdnadshavarna genom att be om deras minnen av rörelselekar eftersom rörelse är läsårets mål (SKA).

Vi planerar att uppdatera våra underlag för incidenter så att de tydliggör att det också ska finnas en plan för åtgärd eller handlingsplan.

För att säkerställa hela arbetslaget systematiskt får kännedom och diskuterar incidentrapporterna så införs en fast punkt kring detta i dagordningen.

Följande fasta punkter ska finnas med:

Föregående mötets beslut

Punkter att diskutera/besluta om som rör miljö/organisation /struktur/schema, gemensamt? (inkl information från styrelse och ledningsgrupp)

Incidentrapporter

SKA, reflektion

Årsplan för SKA

Aktuellt på våra avdelningar/Något särskilt kring något barn

Övrigt

7. Rutiner för upptäckt av diskriminering och kränkande behandling

För att förebygga och upptäcka kränkande behandling krävs närvarande vuxna, som hjälper, stödjer och arbetar för att lösa eventuella konflikter. Här på förskolan Kompiskraft går personalen alltid in i konflikter som de tror att barnen inte kan lösa själva. Vi talar ofta om att vara en bra kompis och hur det påverkar lösningen av en konflikt. Vi är noga med att i samtal med barnen påminna dem om hur det känns inuti dem själva om de råkar ut för att någon beter sig på ett orättvist eller elakt sätt.

Vi har utvecklingssamtal tillsammans med föräldrar, minst en gång per år. Inför dessa samtal är personalen extra uppmärksam på det berörda barnet och observerar barnet i relation till verksamhetens innehåll, miljö och andra barn. Inför samtalet skrivs ett underlag som exemplifierar hur verksamheten möter upp barnets behov av stimulans och utveckling. Med de äldre barnen genomförs intervjuer för att få syn på barnens perspektiv.

Pedagogerna har reflekterande samtal i arbetslagen på fredagsplaneringar, personal- och avdelningsmötena. Där tar vi upp och diskuterar situationer som kan innebära risk och formulerar åtgärder (se bilaga 4 mall för dokumentation av kartläggning/åtgärder/utvärdering). Vi går igenom eventuella formulerade incidentrapporter (se bilaga 3) samt beslutar om åtgärder eller handlingsplaner.

7.1 Arbetsgång vid observerad eller påtalad diskriminering eller kränkande behandling

När personal får kännedom om att ett barn utsatts för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier hanterar vi det på följande sätt

Rutiner för akuta situationer

Upptäcka – steg 1

Alla vuxna som arbetar i förskolan som får kännedom om att något inträffat där ett barn upplever sig utsatt för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier eller sexuella

trakasserier ingriper för att stoppa det som sker. Har händelsen redan utspelats tar den vuxne som får informationen reda på mer fakta, vad som hänt och eventuellt vilka som varit inblandade i händelsen.

Anmäla – steg 2

Personalen anmäler snarast (incidentrapport bilaga 3) det som inträffat till förskolans rektor, eller till den som rektor utsett att ta emot anmälan. De inblandade barnens vårdnadshavare informeras om vad som hänt.

Bedömning – steg 3

Rektor eller den som rektor utser, gör en bedömning av det som hänt för att kunna besluta om vem som är lämplig att utreda det som inträffat. Rektor, eller den person som rektor utser, anmäler det som inträffat till styrelsen som är huvudman för verksamheten senast en vecka efter att händelsen kommit till rektors kännedom.

Utredningen – steg 4

När utredningen påbörjas innebär det att den som ansvarar för utredningen tar reda på vad som har hänt och om barnet har utsatts för kränkande handlingar. Om så skett ska utredaren ge förslag till åtgärder som behövs för att det inte ska hända igen.

Utredningarna dokumenteras och diarieförs på förskolan i särskild pärm (förvaras i inlåst skåp).

Uppföljning– steg 5

Utredningen följs upp inom två veckor. Om det visar sig att barnet fortsatt utsätts för kränkningar beslutar förskolan om andra mer kraftfulla åtgärder för att få kränkningarna att upphöra. Även de nya åtgärderna följs upp och arbetet fortsätter ända tills barnets situation har förbättrats.

Förskolans rektor är alltid ansvarig för utredningen och uppföljningen, om ett barn upplever sig utsatt för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. En utredning kan ändå genomföras av alla vuxna i förskolan.

8. Rutiner för utvärdering

Denna plan utvärderas och uppdateras på personalens planeringsdagar i samband med verksamhetsårets slut (juni). Ansvarig för att detta genomförs är rektorn. Rektorn mailar uppdaterade handlingsplaner/policy till den ledamot i styrelsen som ansvarar för ”Välkommen-mappen”.

Reviderad på planeringsdagarna juni 2021 samt omarbetad av rektor oktober/november 21.

Dragen i arbetslag dec 21

Dragen i styrelsen jan 2022

Omarbetad av ledningsgruppen samt dragen för arbetslaget i oktober 2022

Dragen i styrelsen oktober 2022

Bilaga 1

Definitioner och begrepp

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna diskrimineringsgrunderna. De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon av diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet eller uttryck* menas att någon inte definierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födseln.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionsnedsättning* menas en begränsning av en persons fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är.

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Med *barn* menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet skollagen.

Huvudman: Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter.

Bilaga 2

Normkreativt arbete på förskolan Kompiskraft

Förhållningsätt och förskolans främjande arbete

Vi strävar att ha ett **förhållningssätt** som är normkritiskt och normkreativt.

Vi vill att varje barn ska känna och uppleva;

Jag kan tänka

Jag kan uttrycka mig

Jag kan förstå

Jag kan välja

Jag kan påverka

Jag kan handla

Vi uppmuntrar barnen till ett aktivt utforskande och lärande utifrån sina speciella förutsättningar. Barnen ses som kompetenta och uppmuntras att prova själva eller ta hjälp av en kompis.

Vi pratar från första stund hur det är ”att vara en bra kompis” och det arbetet går som en röd tråd genom hela tiden på förskolan. I detta arbete ingår bland annat att samtala och aktivt arbeta med gränsdragning, rätten till sin egen kropp och hur en kan säga eller visa ”nej/stopp”. Här uppmärksammas och tränas också hur en tolkar kompisens signaler, *”Hur tror du att din kompis känner nu? Titta hur din kompis ser ut i ansiktet, ser det ut att vara ok?”*

Vi eftersträvar att inte presentera sanningar. I våra samtal med barnen ställer vi i stället cirkulära/öppna frågor för att få kunskap om barnens upplevelser och uppfattningar om det samhälle de lever i.

Vi pratar om olikhet som berikande och att vi alla tränar på olika saker, hela livet. Vi som pedagoger lägger stor vikt vid att möta varje barn här och nu och att skapa en nära relation och för att möjliggöra det delar vi in barngruppen i mindre grupper. Här läggs stor vikt vid hur barnen ska få verktyg och ges möjlighet att lösa konflikter. Här är det också viktigt att vara en ”när-och här-varande” pedagog för att lyssna in och stötta på bästa sätt.

Vi agerar direkt när vi i verksamheten hör eller ser något som kan upplevas som kränkande för någon annan. Vi samlar de aktuella barnen för att reda ut situationen, vi lyssnar in och låter barnen komma till tals. I vissa lägen kan vi pedagoger dramatisera en händelse. Barnen får i grupp diskutera hur det upplevdes, hur en kan göra istället.

I arbetslaget strävar vi efter att utmana varandras förgivet tagna föreställningar för att kunna vidareutveckla ett kritiskt förhållningssätt till normer av olika slag. Vi vill ha ett klimat där det är högt i tak, där en ska känna att det är okej att göra fel och vara ärlig, för genom detta utvecklas vi. Vi ger varandra feedback och uppmuntrar kreativa lösningar. Vi vill vidareutveckla hur vår miljö (i form av leksaker/böcker/skapandematerial/tavelbilder/möbler och hur dessa presenteras) kan bidra och utmana så att den tydligt signalerar ett normkreativt tankesätt.

Det **främjande arbetet** bedrivs fortlöpande och är en del av vårt gemensamma förhållningssätt. Arbetet omfattar alla diskrimineringsgrunderna och syftar till att stärka respekten för allas lika värde.

Kön

Vision

Inget barn/pedagog på förskolan Kompiskraft ska uppleva att en/flera pedagoger på förskolan stänger in hen i könsnormer eller genusföreställningar förknippade med hens kön eller det kön den eventuellt diskriminerande pedagogen uppfattar att hen har.

Mål

Ge barnen möjlighet att uppmärksamma och reflektera kring könsidentitet.

Metoder:

I våra tilltal med barn och varandra strävar vi att använda *namn* och inte olika epitet, så som ”tjejer”, ”lilla gubben” osv för att därigenom motverka könsuppdelning. Tillalet ”kompis” används också ofta då vi ser det som ett bra begrepp att inkludera alla, oavsett av till exempel kön eller ålder.

Pedagogerna tränar sig i så kallade ”mikrohandlingar” (ett begrepp från boken ”göra jämställt”) vilket innebär att vi försöker bli medvetna om våra förutfattade meningar och utmanar dem. I våra ord och handlingar kan vi utmana stereotyper, exempelvis ändra namn på lekar, istället för ”följa John, följa Jonna”, använda ordet ”legofigurer” istället för ”legogubbar”, när en hittar ett hårspänne inte alltid tänka att det är en flickas utan lika väl fråga Kalle; ”är det ditt hårspänne?”, vi kan prata om ”när mamma lagade bilen”. På sångsamlingar använder vi pronomen den/det istället för han, hon; som tex ”björnen sover, *den* är inte farlig”. I leken kan den lekande vuxne ta en roll som ifrågasätter normerna på olika sätt, tex, ”Jag vill vara lille bror” (om en kvinnlig pedagog).

Vi tänker också på att inte göra värderingar kring barns olika val och att inte visa förvåning vid exempelvis normbrytande handlingar.

Pedagogerna introducerar och uppmuntrar barnen till allt material, oavsett kön.

Pedagogerna uppmuntrar alla barn till olika uttryckssätt, exempelvis genom sång, dans, skapande

I våra miljöer (böcker, spel, tavlor på väggarna, lekmaterial så som figurer och dockor) eftersträvar vi att det ska finnas olika kön representerade.

Etnicitet

Vision

Alla barn/pedagoger på förskolan Kompiskraft ska förstå och värdera människor lika oberoende av etnicitet och/eller hudfärg.

Mål

Ge barnen möjlighet att uppmärksamma och reflektera kring ursprung, olikheter och att olikheter kan berika.

Metoder:

I hallen finns våra ugglor som säger "hej" på de olika språken som finns representerade på förskolan.

Vi använder oss av Polyglutt-appens möjlighet att lyssna på olika språk

I våra miljöer (böcker, spel, tavlor på väggarna, lekmaterial så som figurer och dockor) eftersträvar vi att det ska finnas olika etniciteter representerade.

Pedagogerna ska visa positiv inställning till flerspråkighet och mångfald

Förskolan tar frekvent emot språkpraktikanter då vi tycker de är en tillgång (och vi har ett ganska homogent arbetslag)

Pedagogerna lär sig ord och enstaka fraser på alla språk som finns representerade i barngruppen och försöker att lära sig sånger från olika språk tex, "twinkle twinkle little star"

Religion – annan trosuppfattning

Vision

Förskolan Kompiskraft ska genom saklighet och allsidighet vara en ickerreligiös plats och samtidigt synliggöra och skapa plats för alla trosuppfattningar.

Mål

Ge barnen möjlighet att uppmärksamma och reflektera kring olika religiösa högtider.

Metoder:

Ta fram litteratur kring olika högtider

Ta fram bilder kring olika högtider

Under samtal med vårdnadshavare (inskolning) be dem berätta kring olika högtider/traditioner som uppmärksammas i hemmet (i "inskolningsbrevet" finns dessa frågor med!)

Använda mångkulturella almanackan med barnen i samlingen

Uppdatera med bilder våra årshjul (påbörjat av Katia)

Sexuell läggning

Vision

Alla barn/pedagoger på förskolan Kompiskraft ska känna att sexualitet är något positivt och kan se ut och uttryckas på olika sätt.

Mål

Ge barnen möjlighet att uppmärksamma och reflektera kring olika familjekonstellationer, exempelvis familjer som bryter mot olika normer i sitt föräldraskap, ex samkönade vårdnadshavare, icke binära eller ensamstående.

Metoder:

I dokument används begreppen vårdnadshavare (ev förälder)

I våra miljöer (böcker, spel, tavlor på väggarna, lekmaterial så som figurer och dockor) strävar vi efter att det ska finnas olika kärlekar representerade. På sångsamlingar kan barnen välja om

tigern i sängen har en mamma, en pappa, två mammor, två pappor osv. I leken kan den lekande vuxne ta en roll som ifrågasätter normer på olika sätt tex ”jag vill också vara pappa!” (kvinnlig pedagog)

Genom litteratur/bilder samt samtal spegla olika familjekonstellationer

Ålder

Vision

Inga barn/pedagoger på förskolan Kompiskraft ska känna förväntningar på sig som enbart är grundade på ålder.

Mål

Ge barnen möjlighet att uppmärksamma och reflektera kring åldersnormer.

Metoder:

Sträva efter att benämna med namn alternativt ”kompis” istället för ålder

Uppmuntra barnen, oavsett ålder, att lära av varandra och ta hjälp av varandra

Träna oss i ”mikrohandlingar” exempelvis genom att aktivt ta en ”barnroll” och även en yngre syskons roll (typ lillebror) i lekar och låta barnen vara de vuxna som får bestämma, men också utmana åldersnormen genom att vilja bestämma.

Kropps- och funktionsvariation

Vision

Inga barn/pedagoger på förskolan Kompiskraft ska känna/uppleva att det på förskolan finns förväntningar på hur deras kroppar ska se ut eller vad de ska klara av fysiskt.

Mål

Ge barnen möjlighet att uppmärksamma och reflektera kring fysiska och kognitiva funktioner hos varandra.

Metoder:

Vi pratar kring att vi alla är bra på olika saker och tränar på olika saker.

I våra miljöer (böcker, spel, tavlor på väggarna, lekmaterial så som figurer och dockor) strävar vi efter att det ska finnas olika kroppar och funktionsvariationer finns representerade.

Arbeta med och prova på hur det kan kännas att vara exempelvis synskadad, kan vi prova? Vad händer? Vilka sinnen använder jag extra mycket nu om jag inte ser...?

Incidentrapport

Ansvarig pedagog:

Datum:

1. Var hände incidenten?

2. Vilka var inblandade?

3. Beskrivning av händelsen?

4. Hur agerade du?

5. Vilka kontaktades?

6. Förslag på åtgärder (vid behov formulera handlingsplan)

Underskrift: _____

Lämnas till rektor!

Bilaga 4 Mall för dokumentation av kartläggning/åtgärder/utvärdering

Uppmärksammas risk/plats som upplevs som otrygg och där kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier kan ske	Detta ska vi göra under året för att förebygga att det inträffar	Ansvariga för att åtgärderna genomförs	Datum när det åtgärderna följs upp	Datum för utvärdering